

dien de vruchtkleppen nog verder buitenwaarts. Ook eten ze de elzenvruchtjes zoowel op den grond of op het ijs onder de boomen, als wel hoog in de takken zelf, pluizend aan de propfen, haast even lenig als meezen of sijsjes.

In Februari zijn er opeens veel meer kneuen, de voorjaars trek is begonnen en nu zien we ze alweer veel in de elzensingels langs de bollen velden. Er is alle reden, om aan te nemen, dat de eerstgekomenen onze eigen broedvogels zijn. Maar de trek houdt aan tot eind April of begin Mei.

De najaars trek valt in September. In den vroegen morgen van den laatsten zomer dag eenige jaren geleden zag ik een aantal kneutjes rondvliegen in een duinvallei nabij Overveen. Ze vlogen meest in troepjes van vier of vijf. Ook waren er tweetallen, die elkaar achtervolgden. Alle knutterden of zongen. Een enkele was er, die vloog een halve minuut rond, aldoor prachtig zingend. Langzamerhand kregen de sterkste lokroepen de overhand, de kleine groepjes vereenigden zich tot grootere en ten slotte begon de beweging te gelijken op die van een bijenzwerm, wanneer de koningin eindelijk uitzwermt. Er kwam een verdichting in den troep. Eindelijk streken alle vogels, een honderdtal, neer in de hoogste toppen van een eikenboschje. Daar hieven ze nog eens gezamenlijk een geweldigen koorzang aan, om dan joelend en dwarrelend weg te vliegen. De lage zon deed op een oogenblik de onderzijde van de wickjes spiegelen als witte vlindervleugels. Het was een zonnige morgen met flauwen noordoostenwind; den vorigen morgen had het zwaar gehageld. Nog een week lang duurde die kneuendrukke en na nog een week kwamen de koperwicken. We hadden dat jaar een bijzonder mooien herfsttrek.

Er wordt geklaagd, dat de kneutjes minder algemeen zijn dan vroeger. Wanneer ik zoo'n klager ontmoet, vraag ik hem eerst op den man af, of hij tegenwoordig wel net zoo vaak op plaatsen komt, waar kneuen verwacht kunnen worden. Want meestal zijn die klagers ouder dan vijftig jaar en huizen ze in de stad. Een andere zaak is, of de ruimte, waar kneuen zich gelukkig gevoelen, in ons land ook afneemt. Dat is stellig het geval. Ook komt het mij voor, dat de kneuen er nog niet in slagen, om evenveel van landbouw en veeteelt te profiteeren als musschen, spreeuwen, schildvinken en groenvinken.

JAC. P. THIJSSE.

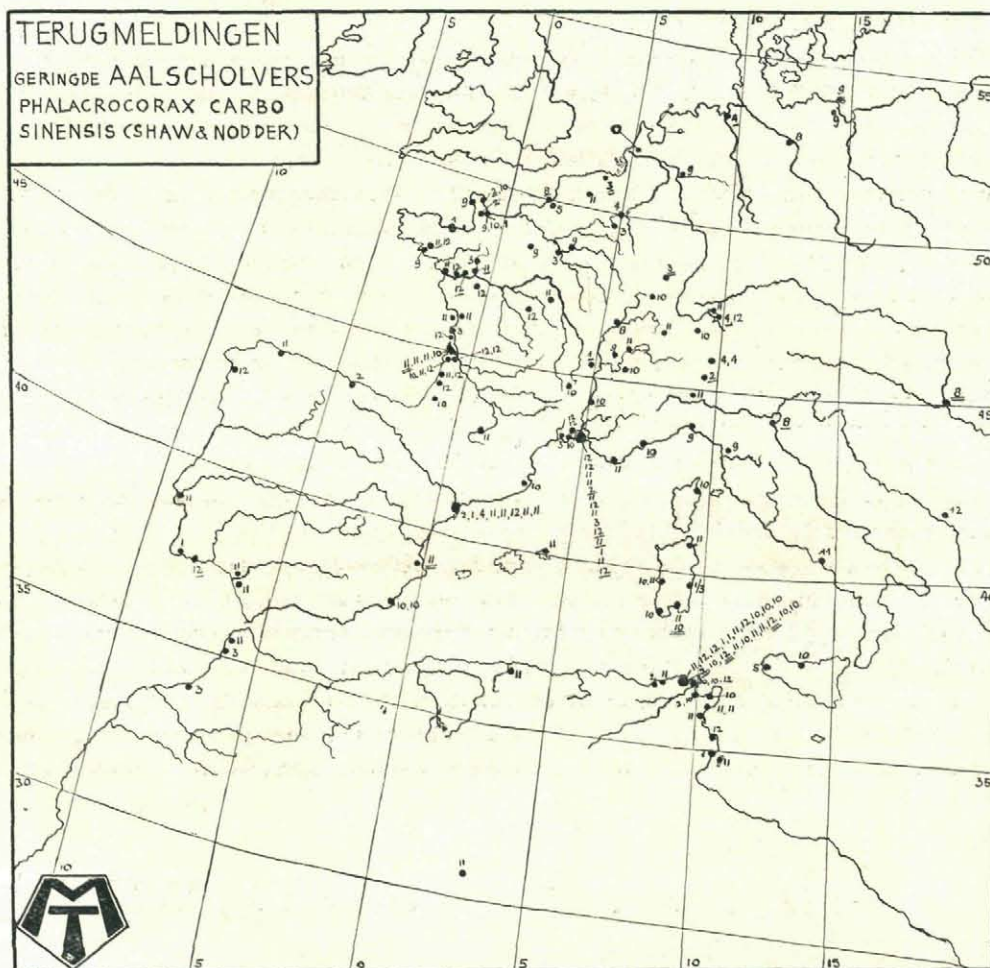

TERUGMELDINGEN VAN GERINGDE AALSCHOLVERS

(*PHALACROCORAX CARBO SINENSIS SHAW & NODDER*).

Zoals bekend zal zijn werden de resultaten van het Nederlandsche Ringonderzoek betreffende de vogeltrek jaarlijks gepubliceerd in Zoölogische Mededeelingen door wijlen Prof. Dr. E. D. v. Oort. De teruggemelde vogels worden soortgewijze behandeld en gerangschikt naar het ringnummer. Dat deze op zich zelf belangrijke publicaties zijn, behoeft niet nader te worden betoogd; het is echter materiaal, dat op bewerking wacht. Ik heb een aanvang gemaakt met de terugmeldingen van eenige soorten, waarvan voldoende gegevens beschikbaar zijn, in kaart te brengen.

Wanneer deze terugmeldingen echter op een geografisch kaartje worden aangegeven wordt het geheel overzichtelijker. De Heeren Dr. E. Schüz en Dr. H. Weigold hebben de „Atlas des Vogelzugs” samengesteld, bevattende 150 kaarten van vele vogelsoorten, waarop 7000 „Fernfunde” aangeteekend zijn, die op 3 Mei '30 bekend waren. Dergelijke kaartjes hebben verschillende voordeelen. Met één oogopslag ziet men de hoofdtrekrichting, overwinteringsgebied etc. Sedert de datum van afsluiting zijn van vele soorten een groot aantal nieuwe gegevens ge-

publiceerd; ook o.a. van de Aalscholver. Op bijgaand kaartje zijn alle bekende gegevens uit het buitenland, 170 in getal, in kaart gebracht en vermeld in onderstaande lijst, met medewerking van wijlen Prof. v. Oort, die mij alle benodigde gegevens verstrekke 2). Volledigheidshalve zijn de 31 terugmeldingen, die reeds verwerkt waren in de Vogeltrekatlas 1) ook op dit kaartje aangegeven, doch niet in de lijst opgenomen ter ruimtebesparing. De cijfers bij de plaats van terugmelding geven de maanden aan; wanneer dit cijfer niet onderstreept is, betreft het een éénjarige vogel. Onderstreepte cijfers betreffen vogels in het tweede jaar, terwijl dubbele onderstreeping betrekking heeft op vogels in het derde jaar of ouder. Alle vogels zijn als nestjong

geringd, zoodat de juiste leeftijd benaderend kan worden nagegaan. De plaats, waar de ringen zijn aangelegd, is de broedkolonie te Lekkerkerk $51^{\circ} 53' N 4^{\circ} 4' O$ met uitzondering van de Nos. 4 en 95 die respectievelijk in de kolonies te Wanneperveen $52^{\circ} 41' N 6^{\circ} 6' O$ en in het Rijsterbosch (Gaasterland) $52^{\circ} 50' N 5^{\circ} 31' O$ zijn geringd. Deze plaatsen zijn op de kaart met een kleine cirkel aangegeven. Voor een groot gedeelte werden de jonge Aalscholvers geringd door de Heeren Jan P. Strijbos, Mr. Fr. Haverschmidt en de Goudsche Ornithologische Club. In totaal werden ca. 2500 Aalscholvers geringd; de terugmeldingen bedragen 329 of $\pm 13,16\%$. Een hoog percentage!

In aansluiting hierop breng ik nog in herinnering de laatste telling van het totaal aantal broedende Aalscholvers in Nederland verricht door de Heeren G. A. Brouwer en Mr. Fr. Haverschmidt. Het resultaat in 1930 bedroeg rond 1500 paren. 3)

Overwinteringsgebied.

Wanneer wij de kaart bekijken vallen de volgende overwinteringsgebieden dadelijk op:

De Gironde-monding en Landes

De Ebro Delta

De Rhône Delta

De kuststreek van Tunis

In hoofdzaak kunnen wij dus zeggen het Middellandsche Zeegebied tusschen Italië en Spanje. De hoofdtrekrichting is Zuid met een afwijking van 14° naar het Westen en 14° naar het Oosten.

Typisch is het verschil, dat wij constateeren, als wij de terugmeldingen nagaan van de Groote Aalscholver *Phalacrocorax carbo carbo* (L) 4). Van een groot aantal nestjongen, welke in Engeland werden geringd, kwamen de terugmeldingen uit Frankrijk (Normandië en Bretagne), Noordkust van Spanje en de kust van Portugal. De meest Zuidelijke vondst is de Zuidkust van Portugal (Algarve). Deze Subspecies schijnt zich, als echte zeevogel en rotsbroeder, in tegenstelling met *sinensis* uitsluitend te bepalen tot de kusten van de Atlantische Oceaan.

Terugmeldingen uit het binnenland.

Vele terugmeldingen zijn uit ons land zelf binnengekomen in totaal 59, waarvan 38 vogels in hun 1ste levensjaar waren, 10 in hun 2de levensjaar en 11 oudere vogels. Van de laatste waren 3 exemplaren 2 jaar, 5 ex. 3 jaar, 2 ex. 4 jaar en 1 ex. 6 jaar. De terugmeldingen zijn verdeeld over het geheele jaar met uitzondering van de maand Maart:

Jan.	Febr.	Maart	Apr.	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
3	1	—	5	2	3	9	12	8	4	5	7

zoodat wij kunnen zeggen, dat vrijwel het geheele jaar hier ten lande de Aalscholver vertegenwoordigd is. Men kan hem ook 's winters geregeld op geschikte plaatsen aantreffen, b.v. aan de Hoek van Holland, Kagermeer etc.

Ringnummer	Datum	Datum en plaats van terugmelding
------------	-------	----------------------------------

57221	21-V-'27	28-IV-'32 Drimmelen N.B.
-------	----------	--------------------------

64162	26-V-'28	19-IV-'30 Gooilust
-------	----------	--------------------

Plaats en data van deze terugmeldingen doen verhuizingen naar de kolonies in Gooilust en Drimmelen vermoeden.

64148	26-V-'28	18-V-'30 Wanneperveen
-------	----------	-----------------------

Deze vogel was te Lekkerkerk geringd en werd teruggemeld door de fam. Bakker te Wanneperveen, in wier eendenkooi een Aalscholverskolonie gevestigd is. In verband met de datum rijst ook hier het vermoeden, dat de vogel zich in een andere kolonie gevestigd had.

58528	26-V-'28	9-IV-'29 Reeuwijk
-------	----------	-------------------

Betreffende deze terugvangst staat vermeld in 5): „Voorjaar 1929 heeft een aantal (Aalscholvers) geprobeerd zich te vestigen op de Groot Elfhoevenplas onder Reeuwijk. Een 12-tal nesten zijn er in lage struiken gebouwd, doch door voortdurend op de vogels te schieten en de nesten

uit te stooten, zijn de visschers erin geslaagd, deze poging tot vestiging te verijdelen. Volgens mededeeling hadden ongeveer 120 vogels zich op de plassen opgehouden. Een aangeschoten vogel, die hier op 9 April gevonden werd, droeg een ring van 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie te Leiden, welke hem 26 Mei 1928 als nestjong te Lekkerkerk was aangelegd".

Bespreking van eenige interessante buitenlandsche terugmeldingen.

1. Deze vogel is eenigszins in Oostelijke richting afgedwaald. De datum doet niet aan overwinteren denken. Vermoedelijk zal hij zijn reis Zuidwaarts voortzetten.

2. 3. Deze vogels hebben zich vroeg in N.O. richting verplaatst. Men zou geneigd zijn hier te denken aan een „Zwischenzug“.

11. Dit is de meest Oostelijk gelegen plaats van terugmelding.

22. 30. 58. Dit zijn voorbeelden van zeer kleine verplaatsingen. Deze voorwerpen hebben gezien de data aan de kust van Bretagne en Normandië overwinterd.

41. 71. 72. 79. 81. 92. Deze terugmeldingen hebben betrekking op overzomerende vogels in Noord Frankrijk, Noord Italië, Noord Italië, Sicilië, Noord Italië en Noord-Oost Spanje. Dit overzomerer is hieruit te verklaren, dat het hier alle éénjarige vogels betreft, die geen haast maken naar de broedplaats terug te keeren. Weliswaar constateerde de Heer Mr. Fr. Haverschmidt op 25 April 1930 in de kolonie te Lekkerkerk het broeden van een Aalscholver in onvolkomen klee en slaagde erin deze waarneming te fotografeeren. Met zekerheid kon niet worden vastgesteld, of het hier een één- of tweejarig voorwerp betrof 6). Dit zal echter hopelijk spoedig door de geringde exemplaren worden uitgemaakt.

Dit broeden in onvolkomen klee behoort echter tot de uitzonderingen.

43. Dit voorwerp is al heel vroeg weggetrokken. In Juni geringd, wordt het reeds eind Augustus uit Frankrijk teruggemeld.

76 en 77; 127 en 128; 138 en 139. Deze vogels zijn jongen uit hetzelfde nest. Zij werden paarsgewijze teruggemeld uit resp. Sardinië, Tunis en Tunis. Zij hadden elkaar blijkbaar vergezeld op hun eerste reis naar het Zuiden.

102. Deze vogel bereikte de leeftijd van ca. 8½ jaar en is de oudste vogel, die teruggemeld werd.

5, 20, 70, 103. zijn voorbeelden van vrij hoge leeftijden, resp. 4 jaar, ca. 4 jaar, ca. 4 jaar, ruim 5 jaar, ruim 5 jaar.

109. Dit is de meest Zuidelijk bekende terugvangst.

Terugmeldingen uit het buitenland.

Duitschland.

Ringnummer	Ringdatum	Datum en plaats van terugmelding	
1. 81432	9-V-'31	17-VIII-'31	Wittenberge 53° 1' N 11° 45' O
2. 65878	6-VI-'31	23-IX-'32	Greifswald 54° 10' N 13° 19' O
3. 80147	13-VI-'31	30-IX-'31	Putbus, Rügen 58° 22' N 13° 30' O
4. 102033	7-VI-'32	18-XI-'32	Friedrichshafen 47° 41' N 9° 29' O
Wanneperveen			

België.

5. 55227	21-V-'27	15-III-'31	Zuyenkerke 51° 12' N 3° 7' O
----------	----------	------------	------------------------------

Zwitserland.

6. 57208	21-V-'27	15-II-'29	Locarno 46° 10' N 8° 48' O
7. 80010	21-V-'30	19-XI-'30	Genève 46° 22' N 6° 9' O
8. 11710	16-V-'32	20-XI-'32	Cortailod 46° 56' N 6° 51' O
9. 95434	17-VI-'32	21-X-'32	Greifensee 47° 21' N 8° 40' O

Oostenrijk en Joegoslavië.

Ringnummer	Ringdatum	Datum en plaats van terugmelding
10. 58620	11-VII-'27	13-IV-'29 Hard, Vorarlberg 47° 29' N 9° 42' O
11. 65927	30-VI-'28	4-VIII-'31 Kopacs 45° 30' N 18° 42' O
12. 80092	11-VI-'30	20-XII-'31 Fussach 47° 29' N 9° 40' O
13. 95241	11-VI-'32	14-XII-'32 Vranjina ong. 42° 3' N 19° 20' O a/h Meer v. Scutari

Frankrijk.

14. 55238	21-V-'27	17-I-'29	Vaugneray 45° 45' N 4° 50' O
15. 57239	11-VI-'27	3-XII-'27	Meer van Sanguinet 44° 28' N 1° 10' W
16. 58533	30-VII-'27	11-XI-'27	Hourtin 45° 12' N 1° 4' W
17. 64119	26-V-'28	20-XI-'31	Corduan 45° 36' N 1° 10' W
18. 64123	26-V-'28	29-XI-'29	Golf van Morbihan 47° 35' N 2° 47' W
19. 64125	26-V-'28	21-III-'29	Puteaux 48° 53' N 2° 16' O
20. 64157	26-V-'28	11-III-'32	Domaine de Marimont, Bourdonnay, 48° 44' N 6° 43' O
21. 64166	26-V-'28	?-XI-'29	Bassin d'Arcachon 44° 41' N 1° 8' W
22. 64187	26-V-'28	7-I-'29	o/d Rance tusschen St. Malo en Dinan 48° 32' N 2° 4' W
23. 62826	9-VII-'28	11-XI-'28	Grand Radeau bij les-Saintes-de-la-Mer ong. 43° 27' N 0° 30' W
24. 62802	22-V-'29	8-XII-'29	Moerassen van Vauvert 43° 37' N 4° 22' O
25. 62804	22-V-'29	2-X-'31	Cogolin 43° 15' N 6° 32' O
26. 62806	22-V-'29	23-III-'30	Moulin d'Ivray, rivier La Sarthe ong. 47° 42' N 0° 30' W
27. 62817	22-V-'29	17-IX-'29	Eiland l'Ancre, Congis 49° 1' N 3° 0'
28. 62820	22-V-'29	28-III-'30	Etang de Thau 43° 25' N 3° 40' O
29. 62869	22-V-'29	13-X-'29	Lure 47° 40' N 6° 30' O
30. 58699	30-V-'29	25-II-'32	St. Vaast-la Hougue 49° 33' N 1° 18' W
31. 62879	8-VI-'29	9-XI-'32	Moeras van Briollay 47° 33' N 0° 31' W
32. 62881	8-VI-'29	31-III-'30	Boué 50° 1' N 3° 46' W
33. 62891	8-VI-'29	20-XI-'29	La Foresterie, Allogny 47° 14' N 2° 20' O
34. 72707	8-VI-'29	12-XII-'30	Fos-sur-Mer, Salin de Relais 43° 27' N 4° 56' O
35. 65858	11-VII-'29	1-II-'31	Basse-Camargue 43° 25' N 4° 45' O
36. 65981	11-VII-'29	15-XI-'31	Moeras Malagroy, Eiland des Rièges 43° 25' N 4° 45' O
37. 65987	11-VII-'29	20-X-'29	Meer van Issarles 44° 48' N 4° 4' O
38. 72771	21-V-'30	midden X-'31	Corduan 45° 36' N 1° 10' W
39. 72796	21-V-'30	16-XI-'30	Grau du Roi 43° 9' N 6° 5' O
40. 80012	21-V-'30	25-XI-'30	Baraquous, Coueron, 47° 14' N 1° 46' W
41. 80072	11-VI-'30	17-V-'31	Moeras van Hable d'Ault 50° 6' N 1° 28' O
42. 81468	11-VI-'30	30-XII-'30	Grand-Village, Ile d'Oléron ong. 46° N 1° 20' W
43. 81500	11-VI-'30	24-VIII-'30	a/d Saône, bij Verdun sur le Doubs 46° 53' N 5° 2' O
44. 80163	21-VI-'30	29-XI-'31	Saintes-Maries-de-la-Mer 43° 27' N 4° 25' O
45. 80191	21-VI-'30	1-III-'31	Camargue 43° 35' N 4° 35' O
46. 80192	21-VI-'30	13-IX-'30	Carteret 49° 23' N 1° 48' W
47. 65868	9-V-'31	25-X-'31	Mejean ong. 43° 25' N 3° 45' O
48. 65997	9-V-'31	12-XI-'31	Ars-en-Ré 46° 13' N 1° 33' W
49. 86333	29-5-'31	19-X-'32	b/d Rhône te Viviers 44° 29' N 4° 41' O
50. 86335	29-V-'31	Begin I-'32	Saintes-Maries-de-la-Mer 43° 27' N 4° 25' O
51. 65862	6-VI-'31	24-XII-'31	Moeras van Arameau, Saintes-Maries-de-la-Mer 43° 27' N 4° 25' O

TERUGMELDINGEN VAN GERINGDE AALSCHOLVERS

283

Ringnummer	Ringdatum	Datum en plaats van terugmelding
52. 81430	6-VI-'31	16-II-'32 langs het kanaal van Carentan 49° 18' N 1° 16' W
53. 80134	13-VI-'31	11-VIII-'32 St. Valéry s/Somme 50° 12' N 1° 40' O
54. 58657	2-VIII-'31	20-X-'31 Magesq 43° 47' N 1° 13' W
55. 80118	2-VIII-'31	ong. 20-X-'31 Moeras van Lacanau 44° 58' N 1° 8' W
56. 80119	2-VIII-'31	30-XII-'32 Langs de Loire, 30 KM stroomopwaarts van Nantes, 47° 22' N 1° 2' W
57. 80126	2-VIII-'31	30-X-'31 Rivier la Vire, Montmartin-en-Graignes ong. 49° 16' N 1° 10' W
58. 80128	2-VIII-'31	11-I-'32 Baai des Veys, tusschen Caen en Cherbourg 49° 24' N 1° 9' W
59. 117087	16-V-'32	19-XI-'32 a/d mond v/d Rhône 43° 35' N 4° 35' O
60. 95265	11-VI-'32	11-XII-'32 Margaux 45° 3' N 0° 41' O
61. 95281	11-VI-'32	27-X-'32 a/h Lac du Bourget 45° 45' N 5° 50' O
62. 80200	20-VI-'32	1-XII-'32 Moeras van Galéjon, bij Fos s/Mer 43° 27' N 4° 56' O
63. 103213	27-VI-'32	19-X-'32 Moeras van Bastia, Corsica 42° 42' N 9° 27' O
64. 103273	27-VI-'32	11-XII-'32 Margaux 45° 3' N 0° 41' O
65. 103294	27-VI-'32	3-XI-'32 i/h Moeras v. Toule, Gem. Gua 45° 43' N 0° 57' W
66. 117017	27-VI-'32	6-XII-'32 Andernos-les-Bains 44° 46' N 1° 7' W
67. 117045	27-VI-'32	21-XII-'32 Eiland Vési, i/d Golf v. Morbihan 47° 35' N 2° 47' W
68. 118251	21-VII-'32	beg. X-'32 baai van St. Vaast-la-Hougue 49° 33' N 1° 18' W
69. 118258	21-VII-'32	25-XI-'32 Charron 46° 18' N 1° 6' W

Italië.

70. 55211	4-V-'27	28-X-'32 Cagliari, Sardinië 39° 15' N 9° 7' O
71. 64134	26-V-'28	7-IV-'29 Bodio, Lago di Varese 45° 44' N 8° 45' O
72. 65931	30-VI-'28	7-IV-'29 Bodio, Lago di Varese 45° 44' N 8° 45' O
73. 62835	22-V-'29	11-XI-'29 tusschen Mortara en Pavia ong. 45° 12' N 8° 57' O
74. 65855	11-VII-'29	13-XI-'30 Moeras van Cagliari, Sardinië 39° 13' N 9° 8' O
75. 80041	21-V-'30	30-X-'30 i/d baai Palmas te San Antioco, eiland a/d ZW kust van Sardinië 39° 3' N 8° 28' O
76. 80086	11-VI-'30	14-XI-'30 S'Ica Maiori, b/h Moeras Cabras, Sardinië ong. 39° 56' N 8° 32' O
77. 80087	11-VI-'30	28-X-'30 langs de oever v/d Tirso, Sardinië 39° 55' N 8° 36' O
78. 86305	29-V-'31	28-IX-'31 Bastia di Pra, Genua 44° 24' N 8° 55' O
79. 86312	29-V-'31	25-V-'32 Mazzara, Sicilië 37° 40' N 12° 34' O
80. 75879	6-VI-'31	19-XI-'31 Meer van Fusaro 40° 50' N 14° 3' O
81. 81413	6-VI-'31	28-VIII-'32 Comacchio 44° 42' N 12° 12' O
82. 103247	27-VI-'32	12-XI-'32 a/d rivier Padrogianus bij Terranova Pausania, Sardinië 40° 57' N 9° 31' O
83. 103253	27-VI-'32	begin 1932 Moeras v. Tortoli 39° 58' N 9° 44' O

Spanje en Portugal.

84. 58516	26-V-'28	9-I-'31 Eiland Buda a/d mond v/d Ebro 40° 40' N 0° 48' O
85. 64195	26-V-'28	2-II-'29 mond v/d Ebro 40° 40' N 0° 51' O
86. 62840	22-V-'29	11-XI-'32 i/d Albufera de Valencia 39° 20' N 0° 20' W
87. 62875	8-VI-'29	begin I-'30 Portimão 37° 9' N 8° 35' O
88. 65853	11-VI-'29	29-XI-'29 Moerassen van Las Nuevas a/d mond v/d Guadalquivir 36° 48' N 6° 10' W
89. 65920	11-VI-'29	20-X-'29 Mar Menor, bij Murcia 37° 22' N 0° 46' W
90. 58692	15-VI-'29	20-X-'29 Mar Menor, bij Murcia 37° 22' N 0° 46' W

Ringnummer	Ringdatum	Datum en plaats van terugmelding	
91. 65962	11-VII-'29	21-XI-'29	Menorca, Balearen, haven van Fornells 40° 4' N 4° 16' O
92. 65996	11-VII-'29	20-IV-'30	Eiland Buda, mond v/d Ebro 40° 40' N 0° 48' O
93. 80097	11-VI-'30	23-XI-'30	Eiland Buda, mond v/d Ebro 40° 40' N 0° 48' O
94. 65951	9-V-'31	14-XI-'31	Alhos Vedros a/d Taag 38° 40' N 9° W
95. 59624	29-VII-'31 (Rijsterbosch (Gaasterland))	Eind XII-'32	a/d kust bij Faro 37° 2' N 7° 56' W
96. 118195	4-VI-'32	27-X-'32	bij Castello d'Empuries 41° 58' N 2° 48' O
97. 95226	11-VI-'32	12-XII-'32	a/d Ria de Arosa, bij Villagarcia de Arosa 42° 30' N 8° 56' W
98. 95295	11-VI-'32	22-XI-'32	Amposta, te Illa de Rius, i/h poeltje Parchola 40° 42' N 0° 34' O
99. 95457	17-VI-'32	9-XII-'32	Eiland Buda, a/d mond v/d Ebro 40° 40' N 0° 48' O
100. 103252	27-VI-'32	7-XI-'32	rivier de Eo 43° 26' N 7° 7' W
101. 118256	21-VII-'32	begin XI-'32	Tortosa 40° 49' N 0° 33' O

Afrika.

102. 42306	18-VI-'24	begin XII-'32	Zuidelijk deel v/h Meer v. Tunis 36° 47' N 10° 10' O
103. 57222	21-V-'27	begin XII-'32	Zuidelijk deel v/h Meer v. Tunis 36° 47' N 10° 10' O
104. 59617	25-IV-'28	6-II-'30	Meer v. Melah, bij La Calle 36° 54' N 8° 25' O
105. 58519	26-V-'28	11-II-'29	Meer v. Tunis 36° 47' N 10° 10' O
106. 64135	26-V-'28	27-II-'29	Aouina, omtrek van Tunis 36° 50' N 10° 10' O
107. 65950	30-VI-'28	23-X-'30	tusschen meer v. Bizerte en meer v. Aschkel 37° 10' N 9° 45' O
108. 62818	22-V-'29	15-XI-'29	a/d rivier Isser 30 km. v/d zee 36° 35' N 3° 32' O
109. 58682	30-V-'29	9-XI-'29	El Goléa 30° 35' N 2° 56' O
110. 72708	8-VI-'29	in 1929	Zuidelijk deel v/h Meer v. Tunis 36° 47' N 10° 10' O
111. 65859	11-VII-'29	16-III-'30	Casablanca 33° 30' N 8° 10' W
112. 80040	21-V-'30	16-X-'30	Haven v. Tunis 36° 50' N 10° 15' O
113. 80042	21-V-'30	begin X-'31	Meer v. Tunis 36° 47' N 10° 10' O
114. 80062	11-VI-'30	eind X-'30	Zuidelijk deel v/h Meer v. Tunis 36° 47' N 10° 10' O
115. 80068	11-VI-'30	11-XI-'30	Mahares 34° 33' N 10° 30' O
116. 81484	11-VI-'30	eind X-'30	Zuidelijk deel v/h Meer v. Tunis 36° 47' N 10° 10' O
117. 81495	11-VI-'30	Midden XI-'30	Lac des Bibans 33° 16' N 11° 15' O
118. 81498	11-VI-'30	begin X-'31	Noordelijk deel v. Tunis ong. 37° 20' N 9° 45' O
119. 80152	21-VI-'30	12-XI-'30	Sfax 35° N 10° 40' O
120. 80160	21-VI-'30	midden X-'30	a/d mond v/d Medjerdah 37° 8' N 10° 15' O
121. 80168	21-VI-'30	13-XII-'30	i/d zoutgroeven van Mahdia 35° 31' N 11° 3' O
122. 80199	21-VI-'30	in X-'30	Soliman, 12 km. v/d Zee 36° 42' N 10° 31' O
123. 81474	21-IV-'31	1-XII-'31	Meer van Tunis 36° 47' N 10° 10' O
124. 65861	9-V-'31	15-I-'32	Noordelijk deel v/h Meer v. Tunis 36° 47' N 10° 10' O
125. 81428	6-VI-'31	17-I-'32	Ferryville 37° 8' N 9° 44' O
126. 117074	16-V-'32	Begin XI-'32	Oevers v/h Meer v. Tunis 36° 47' N 10° 10' O
127. 117080	16-V-'32	8-XI-'32	Oevers v/h Meer v. Tunis 36° 47' N 10° 10' O
128. 117084	16-V-'32	19-XII-'32	Oevers v/h Meer v. Tunis 36° 47' N 10° 10' O
129. 117098	16-V-'32	i/d loop v. X-'32	Noordelijk deel v/h Meer v. Tunis 36° 47' N 10° 10' O
130. 118167	4-VI-'32	26-X-'32	2 km. van Tunis 36° 47' N 10° 10' O
131. 118210	4-VI-'32	Begin XII-'32	Meer van Porto-Farina 36° 9' N 10° 16' O

TERUGMELDINGEN VAN GERINGDE AALSCHOLVERS

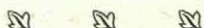
285

Ringnummer	Ringdatum	Datum en plaats van terugmelding	
132. 95259	11-VI-'32	18-XI-'32	i/e moeras bij Tunis 36° 47' N 10° 10' O
133. 95465	20-VI-'32	i/d loop v. X-'32	Noordelijk deel v/h meer v. Tunis 36° 47' N 10° 10' O
134. 95470	20-VI-'32	10-XI-'32	i/d omgeving v. Lescure de Mégrine bij Tunis ong. 36° 46' N 10° 9' O
135. 103271	27-VI-'32	3-XII-'32	Dubosville bij Tunis ong. 36° 46' N 10° 9' O
136. 103282	27-VI-'32	Eind XI-'32	Tabarka 36° 59' N 8° 37' O
137. 117022	27-VI-'32	2-XI-'32	te Ouled bou Ali, Eilanden Kerkennah, bij Sfax 34° 40' N 11° 20' O
138. 118248	21-VII-'32	18-XI-'32	i/e Moeras bij Tunis 36° 47' N 10° 10' O
139. 118250	21-VII-'32	14-XI-'32	o/d Djebel Iskeul, Tunis ??

LITERATUUR-OVERZICHT

1. Atlas des Vogelzugs door Dr. E. Schüz en Dr. H. Weigold.
2. Zoölogische Mededeelingen uitgegeven door 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie onder redactie van wijlen Prof. Dr. E. D. v. Oort
 - XV Januari 1926
 - deel XII afl. 3—4 1929
 - „ XIII „ 3—4 1930
 - „ XIV „ 1—2 1931
 - „ XV „ 1—2 1932
 - „ XVI „ 1—2 1933 (Eerste Stuk)
3. Ardea Tijdschrift der Nederlandsche Ornithologische Vereeniging XIX 1930 blz. 74.
4. British Birds XXV Vol. 7 Dec. '31 p. 185—186.
5. Ardea XIX 1930 blz. 21.
6. Ardea XIX 1930 blz. 79.

M. J. TEKKE.

STOOKOLIE.

Den 25en Januari 1933 werd mij een spreekw gebracht, die geringd was door de Deutsche Vogelwarte op Helgoland op 28 Februari 1932, als „Durchzügler“. De vogel werd ongekwetst door mij de vrijheid gegeven, naar Helgoland werd bericht gezonden, en een dankend antwoord kwam 6 Februari 1933 in mijn bezit. De brief die dit antwoord bevatte was gesloten met een sluitzegel, voorstellende een succumbeerende zeevogel, die geheel met stookolie bedekt was. Er boven en er onder stond:

I. „Rettet unsere Seevögel vor der Oelpest“.

II. „Lasst keine Oelrückstände ins Meer“.

III. „Kein Schiff ohne Oelscheider“.

En het zijn deze laatste drie zinnen, die ik thans gedwongen ben wat uitvoeriger te behandelen. Toen ik den brief ontving en het sluitzegel had gelezen, speet het mij, geen tijd beschikbaar te hebben om eens in een veelgelezen blad of tijdschrift deze zinnen te kunnen behandelen; ik kan nl. nog al wat mededeelen omtrent deze olie, stookolie of Dieselolie, die een plaag gaat worden voor dieren en menschen. Evenwel moest er nog een tweede stoot komen, om mij aan het schrijven te zetten, want ik had geen tijd. En dezen middag uit mijn werk brekende, daartoe door het schoone weder aangelokt (20 Februari), koos ik mijn weg langs het strand en vond op dat strand vanaf de haven van Breskens, tot voorbij den vuurtoren, zijnde een afstand van ruim 3 K.M. (en ik kon uit gebrek aan tijd niet verder gaan) een breede streep stookolie, d.w.z. een streep neerslag uit de stookolie-tanks van een stoomer, die het strand over die drie kilometers vrijwel bedierf. Ik durf te zeggen der zake kundig te zijn en kwam tot de conclusie, dat minstens